

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

УХВАЛЕНО

Рішенням вченої ради
Харківського національного
економічного університету
імені Семена Кузнеця
від 14.02.2023 року
протокол №2

ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказом ректора Харківського
національного економічного університету
імені Семена Кузнеця
від 14.02.2023 року №45

Володимир ПОНОМАРЕНКО

**ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
«ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ»**

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

третій (освітньо-науковий)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

доктор філософії

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

07 Управління та адміністрування

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

**072 Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок**

ПРЕАМБУЛА
РОЗРОБНИКИ ОНП у складі:

Гарант освітньої програми:

Колодизев Олег Миколайович – доктор економічних наук, професор, професор кафедри митної справи і фінансових послуг, гарант освітньої програми

Члени робочої групи:

Внукова Наталія Миколаївна – доктор економічних наук, професор, професор кафедри митної справи і фінансових послуг

Проноза Павло Володимирович – доктор економічних наук, професор, декан факультету фінансів і обліку

Ачкасова Світлана Анатоліївна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри митної справи і фінансових послуг

Шорох Валерія Дмитрівна – здобувач вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня

Обод Микола Іванович – начальник Харківського регіонального Управління Східний регіональний Департамент роздрібного бвзнесу АТ «Укрсиббанк»

Розглянуто на засіданні кафедри митної справи і фінансових послуг, протокол № 8, від 12.01.2023 р.

Розглянуто вченою радою факультету фінансів і обліку, протокол № 1, від 30.01.2023 р.

ОНП оновлено на підставі:

1. Законодавчих та нормативних актів: Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Національної рамки кваліфікацій, Національного класифікатору України: Класифікатор професій (ДК 003:2010), Постанови КМУ № 1392 від 16.12.2022 р.
2. Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затверджений Постановою КМУ №44 від 12 січня 2022 р. Професійного стандарту на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти», затвердженого Наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України №610 від 23.03.2021 р.
3. Аналізу ринку праці, з урахуванням регіонального контексту.
4. Вивчення вітчизняного та зарубіжного досвіду.
5. Пропозицій роботодавців.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів (додаються).

І. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Ступінь, що присвоюється	Доктор філософії
Галузі знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальності	072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Спеціалізація	–
Освітня програма (укр. та англ. мовою)	Фінанси, банківська справа та страхування Finance, banking and insurance
Форми здобуття освіти, обсяг освітньої програми в кредитах ЄКТС та терміни навчання	Очна (денна, вечірня) форма – 55 кредитів, 4 роки; заочна форма – 55 кредитів, 4 роки
Наявність акредитації	–
Мова(и) навчання / оцінювання	Українська
Структурний підрозділ відповідальний за ОП	Кафедра митної справи і фінансових послуг
Вимоги до зарахування	Згідно Правил прийому до аспірантури Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця https://www.hneu.edu.ua/vstup-do-aspirantury-pravya-pryjomu-do-aspirantury-i-doktorantury/ До вступу на конкурсній основі приймаються особи, які здобули вищу освіту ступеня магістра (спеціаліста).
Обмеження щодо форм навчання	Без обмежень
Освітня кваліфікація	Доктор філософії з фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку
Кваліфікація(-ї) професійна(-і)	Не надається
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти – доктор філософії Спеціальність – 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок Освітня програма – Фінанси, банківська справа та страхування

<p>Мета освітньої програми</p>	<p>Забезпечити фундаментальну теоретичну та практичну підготовку наукових і науково-педагогічних кадрів у галузі управління та адміністрування, шляхом здобуття ними компетентностей, достатніх для розв'язання комплексних проблем в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, виконання оригінальних наукових досліджень, результати яких мають наукову новизну, теоретичне, методичне та практичне значення, їх захисту після підготовки дисертації.</p>
<p>Фокус та особливості (унікальність) програми</p>	<p>Особливість програми полягає у розширенні та поглибленні теоретико-методологічних та науково-методичних засад розвитку діяльності фінансових установ, оволодіння практичним інструментарієм наукових досліджень з урахуванням світових тенденцій і здобутків у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, орієнтує на співробітництво із закладами системи Академії наук України, підприємницькими структурами, зарубіжними науковими закладами та закладами вищої освіти.</p> <p>Ключові слова; фінанси; банківська справа; страхова діяльність; дослідження у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.</p>
<p>Опис предметної області</p>	<p>Об'єкт вивчення: діяльність у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку як форма взаємодії суб'єктів ринкових відносин для задоволення їх економічних та соціальних інтересів.</p> <p>Цілі навчання: підготовка фахівців у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, здатних реалізувати себе на ринку праці та розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері фінансів, банківського і страхового бізнесу, що включає власні дослідження здобувачів, спрямовані на вирішення значущих економічних, соціальних, культурних та етичних проблем у галузі фінансів, банківської справи та страхування, а також передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: сутність фінансових відносин, що виникають в процесі формування і використання фінансових ресурсів на макро- і мікрорівні, функціонування ринку фінансових послуг, банківської системи; понятійно-категорійний апарат, принципи, функції, концепції та їх історичні передумови; специфіка діяльності споживачів на ринку фінансових послуг; зміст банківського і страхового бізнесу, розроблення фінансових стратегій та формування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.</p> <p>Методи, методики та технології: загальнонаукові та спеціальні методи, професійні методики та технології (FinTech), необхідні для забезпечення ефективної діяльності фахівців у сфері фінансів, банківської справи та страхування на якісно новому етапі функціонування фінансового ринку.</p> <p>Інструментарій та обладнання: сучасні універсальні та</p>

	спеціалізовані інформаційні системи і програмні продукти, необхідні для наукових досліджень, прийняття та імплементації управлінських рішень з окремих аспектів здійснення фінансово-кредитної діяльності, ведення банківського бізнесу, комерціалізації нових ідей та інтеграції фінансових відносин.
Академічна мобільність	–
Академічні права випускників	<p>Можливе подальше продовження освіти на науковому рівні вищої освіти для здобуття ступеня доктора наук, або на освітньо-науковому рівні вищої освіти для здобуття ступеня доктора філософії за іншою освітньо-науковою програмою. Навчання впродовж життя для створення нових системоутворювальних знань і прогресивних технологій, розвитку і самовдосконалення в науковій та професійній сферах діяльності, а також в інших споріднених галузях наукових знань:</p> <ul style="list-style-type: none"> – навчання на 8-ому кваліфікаційному рівні Національної рамки кваліфікацій в споріднених спеціальностях; – освітні програми, дослідницькі гранти та стипендії, що містять додаткові наукові та освітні компоненти.
Професійні права	Доктор філософії з фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку за освітньо-науковою програмою «Фінанси, банківська справа та страхування» здатний виконувати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти та професійні види робіт й обіймати керівні посади в організаціях та бізнес-структурах різних видів діяльності та форм власності.
Працевлаштування випускників	<p>Фахівці згідно з чинною редакцією Національного класифікатора України: Класифікатор професій (ДК 003:2010) а саме: Посади згідно класифікатору професій ДК003:2010</p> <p>1 Законодавці, вищі державні службовці, керівники, менеджери (управителі). 12 Керівники підприємств, установ, організацій 121 Керівники підприємств, установ, організацій 1210 Керівники підприємств, установ, організацій 1210.1 Керівники підприємств, установ, організацій 123 Керівники функціональних підрозділів 1237 Керівники науково-дослідних підрозділів та підрозділів з науково-технічної підготовки виробництва та інші керівники 1237.1 Головні фахівці - керівники науково-дослідних підрозділів та підрозділів з науково-технічної підготовки виробництва та інші керівники 1237.2 Начальники (завідувачі) науково-дослідних підрозділів та підрозділів з науково-технічної підготовки виробництва та інші керівники 1475.4 Консультант з питань комерційної діяльності та управління 2 Професіонали 23 Викладачі 231 Викладачі університетів та вищих навчальних закладів 2310 Викладачі університетів та вищих навчальних закладів</p>

	<p>2310.1 Професори та доценти</p> <p>2310.2 Інші викладачі університетів та вищих навчальних закладів</p> <p>24 Інші професіонали</p> <p>2413 Професіонали, зайняті роботою з цінними паперами</p> <p>2414 Професіонали з питань фінансово-економічної безпеки підприємств, установ та організацій</p> <p>2419 Професіонали в сфері державної служби, маркетингу, ефективності підприємництва, фінансової діяльності, раціоналізації виробництва та інтелектуальної власності</p> <p>2441 Професіонали в галузі економіки</p> <p>2441.1 Наукові співробітники (економіка)</p>
--	--

II – ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ВИПУСКНИКА

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.
Загальні компетентності	<p>ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.</p> <p>ЗК3. Здатність працювати в міжнародному контексті.</p> <p>ЗК4. Здатність генерувати нові науково-теоретичні, методичні та практично спрямовані ідеї, шукати власні шляхи вирішення проблеми</p> <p>ЗК5. Здатність виділяти протиріччя і не вирішені раніше завдання, проблеми або їх частини, формулювати та експериментально перевіряти наукові гіпотези.</p> <p>ЗК6. Здатність розуміння іншомовних професійних текстів, використання іноземних мов для представлення наукових результатів в усній та письмовій формі та для спілкування в міжнародному загальному, науковому і професійному середовищі, здатність усно і письмово їх презентувати та обговорювати, набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проектами та/або складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності.</p> <p>ЗК7. Здатність дотримуватись етики досліджень, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності, працювати у науковій та професійній групі з дотриманням норм професійної етики, етичних зобов'язань та принципів академічної доброчесності.</p>

	<p>ЗК8. Здатність до лідерських якостей, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт, започаткування та реалізацію проектів.</p> <p>ЗК9. Здатність здійснювати освітній процес, навчання, виховання, розвиток і професійну підготовку здобувачів до певного виду професійно-орієнтованої діяльності; здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів.</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</p>	<p>СК1. Здатність до засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку.</p> <p>СК2. Здатність до виконання оригінальних досліджень, досягнення наукових результатів, які створюють нові знання у теорії і практиці у сфері фінансів, банківської справи та страхування, а також дотичних до нього міждисциплінарних напрямках, що можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях фінансового профілю та суміжних галузей.</p> <p>СК3. Здатність до проведення оригінальних наукових досліджень та здійснення навчальної діяльності з фінансів, банківської справи та страхування на основі застосування сучасних інформаційних технологій, економіко-математичних методів і моделей, баз даних, електронних ресурсів, спеціалізованого програмного забезпечення.</p> <p>СК4. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті з фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.</p> <p>СК5. Здатність до управління науковими проектами та/або складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень щодо пріоритетних напрямів розвитку фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>СК6. Здатність критичного переосмислення сучасної теорії, методології та практики у сфері фінансів, банківської справи та страхування для проведення власних оригінальних наукових досліджень.</p> <p>СК7. Здатність до виявлення та формалізації закономірностей розвитку об'єктів та суб'єктів фінансових відносин на основі прикладних досліджень.</p> <p>СК8. Здібності до проведення оригінальних досліджень на основі новітніх досягнень економічної теорії, теорії фінансів, теорії грошей і кредиту, банківської справи та страхування, якість яких відповідає національному та світовому рівням.</p> <p>СК9. Здатність планувати зміст та управляти часом підготовки дисертації.</p> <p>СК10. Здатність брати участь у критичному діалозі у сфері досліджень з розробки та обґрунтування трансформацій фінансової політики, спрямованих на стимулювання економічного розвитку, міжнародних наукових дискусіях, висловлюючи та відстоюючи свою власну позицію.</p> <p>СК11. Здатність до генерування бізнес-ідей та прояву ініціативи</p>

	<p>щодо впровадження та практичного використання результатів наукового дослідження.</p> <p>СК12. Здатність приймати обґрунтовані рішення в умовах циклічності розвитку фондового ринку та ринку капіталу, окремих його сегментів з урахуванням кожного з інструментів монетарного та фіскального стимулювання економічного зростання.</p>
--	---

З метою забезпечення кореляції визначених компетентностей з класифікацією компетентностей НРК використовується матриця відповідності визначених компетентностей та дескрипторів НРК, яка є інформаційним додатком (Таблиця 1 Пояснювальної записки).

III – НОРМАТИВНИЙ ЗМІСТ ПІДГОТОВКИ ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ, СФОРМУЛЬОВАНИЙ У ТЕРМІНАХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 072 «ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА, СТРАХУВАННЯ ТА ФОНДОВИЙ РИНОК»

РН1. Знати та розуміти моделі аналізу і трансформацій тексту; способи компресії змісту текстів; ключову фахову термінологію, типовий науковий стиль; особливості побудови іншомовної статті, цитування, графічне оформлення; мовленнєві кліше для монологічного і діалогічного спілкування.

РН2. Знати та розуміти методологічні проблеми, що виникають в сучасній науці; динаміку науково-технічного розвитку в широкому соціокультурному контексті; призначення, змісту та функцій науки як соціального інституту; загальні закономірності розвитку науки, структуру та рівні наукового пізнання; загальнонаукові (філософські) компетентності, спрямовані на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.

РН3. Розуміти особливості структури та уміти готувати наукові роботи (монографії, наукової статті, тези доповідей тощо), керуючись принципами академічної доброчесності.

РН4. Професійно відобразити результати наукових досліджень у наукових статтях, опублікованих як у фахових вітчизняних виданнях, так і у виданнях, які входять до міжнародних наукометричних баз.

РН5. Вміти працювати з науковою літературою; виконувати постановку та розробляти алгоритм розв'язання завдань у сфері фінансів, банківської справи та страхування; створювати інформаційну базу та працювати з нею під час виконання конкретних функцій фінансового управління в динамічному середовищі.

РН6. Знати та розуміти характеристики проектних форм наукових досліджень; технології роботи над дисертацією; принципи організації наукової праці; технології презентації, захисту та впровадження результатів наукових досліджень з урахуванням норм академічної етики.

РН7. Знати та вміти застосовувати концептуально-понятійний апарат і термінологію філософії науки до власних досліджень; формулювати проблеми і завдання конкретного наукового дослідження в професійній сфері (соціально-економічні науки), застосовувати методологічні прийомами висунення наукових гіпотез, їхньої перевірки і побудови наукової теорії, засвоювати основні концепції, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану

наукових знань у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

PH8. Вміти визначити цілі діяльності фінансових посередників на ринку та представляти їх у вигляді дерева цілей, готувати медіа план та графік рекламної кампанії, організувати моніторинг показників медіа планування.

PH9. Володіти універсальними навичками дослідника проведення аналітичної та експериментальної наукової діяльності, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою; методами економіко-математичного аналізу для використання у дослідженні та проектуванні складних економічних систем, статистичного оброблення отриманих результатів наукових досліджень з використанням сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проектами та/або складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності, у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

PH10. Володіти сучасними інноваційними технологіями, комп'ютерними системи та мережами, програмними продуктами для створенні нових знань, отримання наукових та практичних результатів у сфері фінансів, банківської справи та страхування; навичками організації науково-дослідної діяльності.

PH11. Вміти розробляти план проведення науково-дослідних робіт, генерувати власні нові наукові ідеї з дотриманням норм професійної та академічної доброчесності, повідомляти свої знання та ідеї науковому співтовариству, розширюючи межі наукового пізнання; представляти та обговорювати результати своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) в усній та письмовій формі, а також з повним розумінням іншомовних наукових текстів у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

PH12. Вміння та навички виявляти комплексні проблеми розвитку фінансових відносин та знаходити способи їхнього розв'язання шляхом продукування нових знань; аналізувати основні тенденції та генерувати пріоритетні напрями використання фінансових ресурсів, необхідних для реалізації інвестиційних програм; ефективно використовувати основні положення сучасних теорій фінансів, теорії грошей і кредиту, банківської справи для подолання конкурентів; формувати фінансові стратегії з огляду на ціннісні орієнтири сучасного суспільства та стан їх наукової розробки.

PH13. Вміти обґрунтовувати управлінські рішення, використовуючи нагромаджене теоретичне підґрунтя у запровадженні інструментів фондового ринку та ринку капіталу, заходів монетарної, фіскальної та макропруденційної політики згідно поточних макроекономічних умов, ідентифікувати фінансові ризики від впровадження інструментарію маркетингу фінансових послуг.

PH14. Бути здатним приймати обґрунтовані рішення, саморозвиватися і самовдосконалюватися, нести відповідальність за достовірність і новизну власних наукових досліджень та прийняття рішень, вміти мотивувати співробітників рухатися до спільної мети.

PH15. Презентувати результати досліджень у вигляді доповідей, звітів, проєктів, захищати результати дисертаційного дослідження та вміти впроваджувати результати власних досліджень у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

IV. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ПІДГОТОВКИ ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ

4.1. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ ТА ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

№	Освітні компоненти (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кредити ЄКТС	Структура, %
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
1	<i>ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>	26	47%
2	<i>ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>	5	9%
ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ			
3	<i>ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>	9	17%
4	<i>ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>	15	27%
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ :		55	100%
<i>в тому числі: вибіркова складова</i>		20	36%

Код ОК	Освітні компоненти (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кредити ЄКТС	Форми підсумкового контролю
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
<i>ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>			
ОК1	Іноземна мова*	6	Залік
ОК2	Філософія науки	4	Іспит
ОК3	Методологія та організація наукових досліджень	6	Залік
ОК4	Математичні методи та моделі у наукових дослідженнях	5	Залік
ОК5	Педагогічна практика	5	ЗВІТ
ОК6	Українська мова як іноземна**	4	Залік
<i>ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>			
ВК1	Вибіркова навчальна дисципліна 1.1	5	Залік
ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ			
<i>ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>			
ОК7	Сучасні проблеми розвитку фінансів, банківської справи і страхування	4	Іспит
ОК8	Актуальні проблеми розвитку ринку фінансових послуг	5	Залік
<i>ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>			
ВК2	Вибіркова навчальна дисципліна 2.1	5	Залік
ВК3	Вибіркова навчальна дисципліна 2.2	5	Залік
ВК4	Вибіркова навчальна дисципліна 2.3	5	Залік

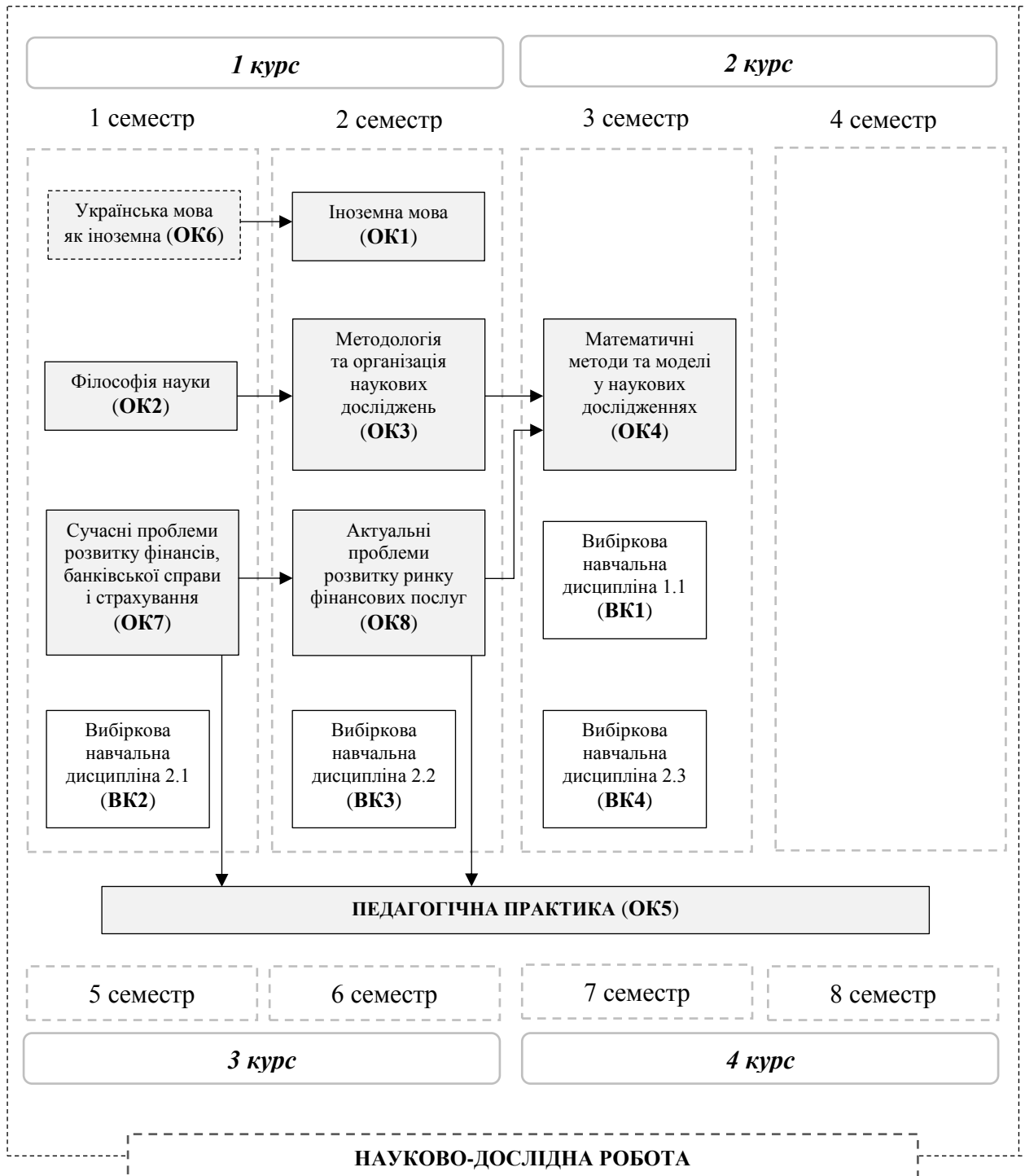
* – англійська, або німецька, або французька

** – для підготовки іноземців та осіб без громадянства

4.2. ВИБІРКОВА СКЛАДОВА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ / НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

Вибіркова навчальна дисципліна – умовна назва навчальних дисциплін, які обираються здобувачами для включення до свого індивідуального навчального плану та які відображають його наукові інтереси, вподобання та плани на майбутнє дослідження. Вибіркові навчальні дисципліни є обов'язковими для вибору здобувачами і входять до загального обсягу кредитів ЄКТС за освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії. Загальний обсяг вибірових навчальних дисциплін складає 20 кредитів ЄКТС (по 5 кредитів на дисципліну).

**4.3 СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ПІДГОТОВКИ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ЗА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЮ ПРОГРАМОЮ «ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА
СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ»
ТРЕТЬОГО (ОСВІТНЬО-НАУКОВОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

V. ФОРМИ АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Форми атестації здобувачів вищої освіти	<p>Атестація здійснюється разовою спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти чи наукової установи на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання здобувачем його індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи.</p> <p>Звітування за виконанням індивідуального плану роботи проводиться 2 рази на рік на засіданні випускової кафедри. Звітування аспірантів відбувається відповідно до описаної у Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у ХНЕУ ім. С. Кузнеця та на сайті ХНЕУ ім. С. Кузнеця процедури (https://www.hneu.edu.ua/aspirantura-atestatsiya/)</p>
Вимоги до кваліфікаційної роботи (за наявності)	<p>Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку або на межі з іншими спеціальностями, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики. Дисертація не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації. Дисертація має бути розміщена на сайті закладу вищої освіти (наукової установи). Дисертація має відповідати вимогам, встановленим МОН України та описаним на сайті ХНЕУ ім. С. Кузнеця (https://www.hneu.edu.ua/aspiranturazahyst-dysertatsiyi/). Обсяг основного тексту дисертації 6,5-8,5 авторського аркуша.</p>
Вимоги до публічного захисту (за наявності)	<p>Вимоги щодо процедури та особливих умов проведення публічного захисту визначаються Порядком присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 р. (зі змінами).</p>

VI. ВИМОГИ ДО НАЯВНОСТІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості в Університеті розроблені на підставі Європейських стандартів та рекомендацій щодо забезпечення якості вищої освіти (ESG), статті 16 Закону України «Про вищу освіту».

<p>Політика щодо забезпечення якості вищої освіти</p>	<p>Основні принципи внутрішнього забезпечення якості освіти у ХНЕУ ім. С. Кузнеця: відповідальності; відповідності; адекватності; автономності; вимірюваності; академічної культури; відкритості. Основні процедури внутрішнього забезпечення якості освіти в ХНЕУ ім. С. Кузнеця: формалізація політики якості, стратегічних цілей, завдань постійного поліпшення якості; забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації; забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти; підготовка та проведення маркетингово-моніторингових та соціально-психологічних досліджень для визначення потреб ринку праці, вимог стейкхолдерів вищої освіти, якості надання освітніх послуг і задоволеності якістю освітньої діяльності та якістю освіти; залучення стейкхолдерів вищої освіти (здобувачів вищої освіти, роботодавців, представників академічної спільноти тощо) до прийняття рішень за напрямками внутрішнього забезпечення якості; зовнішнє оцінювання якості діяльності ХНЕУ ім. С. Кузнеця за результатами участі в національних та міжнародних рейтингах вищих навчальних закладів, виконання Ліцензійних вимог, акредитації. Напрями: розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм; забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників; забезпечення студентоцентрованого навчання, викладання та оцінювання здобувачів вищої освіти; забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу; забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом.</p>
<p>Забезпечення якості розроблення, затвердження, моніторингу, перегляду та оновлення освітніх програм</p>	<p>Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм здійснюється згідно з діючими нормативними актами університету. Перегляд освітніх програм здійснюється на основі аналізу задоволення освітніх потреб здобувачів вищої освіти: можливості побудови індивідуальної траєкторії навчання, дотримання академічних свобод в освітньому процесі, задоволеності якістю освітньої програми, тощо; роботодавців: якості формування загальних та фахових компетентностей, актуальних та соціальних навичок (soft skills); інших стейкхолдерів. Для перегляду освітніх програм використовуються: онлайн опитування, проведення дослідження фокус-групи, аналіз документів, аналіз ситуації, групою відповідно до вимог щодо структури та змісту освітньої програми. Періодичність перегляду освітніх програм здійснюється: а) щорічно за результатами моніторингу; б) після завершення освітньої програми здобувачами вищої освіти, в) в разі зміни законодавчої та нормативної бази.</p>

<p>Забезпечення зарахування, досягнення, визнання та атестація здобувачів</p>	<p>Оцінювання здобувачів вищої освіти є послідовним, прозорим та проводиться відповідно до встановлених в Університеті процедур згідно з нормативними актами. Щорічне оцінювання здобувачів освіти здійснюється відповідно до визначених освітньою програмою форм контролю; порядку оцінювання результатів навчання, що висвітлюється в робочих програмах навчальних дисциплін, робочих планах (технологічних картах) навчальних дисциплін, силабусах навчальних дисциплін; обліку результатів навчання, який ведеться з використанням інформаційного середовища Персональної навчальної системи (ПНС) Університету. Оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється на основі 100-бальної накопичувальної бально-рейтингової системи.</p>
<p>Забезпечення якості студенто-центрованого навчання, викладання та оцінювання</p>	<p>Планування, розподіл та надання навчальних ресурсів і забезпечення підтримки здобувачів вищої освіти враховують їх потреби та принципи студентоцентрованого навчання. Внутрішнє забезпечення якості вищої освіти гарантує, що всі необхідні ресурси відповідають цілям навчання, є загальнодоступними, а здобувачі вищої освіти поінформовані про їх наявність.</p>
<p>Забезпечення якості науково-педагогічних працівників</p>	<p>Щорічне рейтингове оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників, кафедр і факультетів Університету здійснюється за рахунок використання механізмів оцінювання та самооцінювання результативності науково-педагогічної діяльності, її спрямованості на пріоритети розвитку національної системи вищої освіти, стратегії розвитку Університету, особистісного професійного розвитку науково-педагогічних працівників. Підсумки рейтингового оцінювання підводяться за результатами діяльності, досягнутими протягом календарного року. Оприлюднення результатів щорічного оцінювання науково-педагогічних працівників, кафедр та факультетів відбувається на засіданні вченої ради Університету.</p>
<p>Ресурсне забезпечення освітнього процесу (навчальні ресурси та підтримка здобувачів вищої освіти)</p>	<p>Заклад вищої освіти забезпечує освітній процес необхідними та доступними ресурсами (кадровими, методичними, матеріальними, інформаційними та ін.) та здійснює відповідну підтримку здобувачів вищої освіти. Організаційно-методична підтримка самостійної роботи здобувачів вищої освіти полягає у розробці методичних, дидактичних, інструктивних матеріалів, наданні можливості формувати, закріплювати, поглиблювати й систематизувати отримані під час аудиторних занять знання та вміння, здійснювати самопідготовку й самоконтроль опанування освітньої-професійної програми та реалізується через Персональну навчальну систему ХНЕУ ім. С. Кузнеця.</p>

<p>Інформаційне забезпечення (інформаційний менеджмент)</p>	<p>З метою управління освітнім процесом розроблено ефективну політику в сфері інформаційного менеджменту та відповідну інтегровану інформаційну систему управління освітнім процесом. Дана система передбачає автоматизацію основних функцій управління освітнім процесом, зокрема: забезпечення проведення вступної кампанії, планування та організацію освітнього процесу; доступ до навчальних ресурсів; облік та аналіз успішності здобувачів вищої освіти; адміністрування основних та допоміжних процесів забезпечення освітньої діяльності; управління кадрами та ін.</p>
<p>Публічність інформації про освітні програми, освітню, наукову діяльність</p>	<p>Достовірна, об'єктивна, актуальна, своєчасна та легкодоступна інформація за освітньо-професійною програмою публікується на сайті ХНЕУ ім. С. Кузнеця, включаючи програми для потенційних здобувачів вищої освіти, випускників, інших стейкхолдерів і громадськості. Публічною є інформація про освітню діяльність за спеціальністю, включаючи критерії відбору на навчання; заплановані результати навчання за цією програмою; процедури навчання, викладання та оцінювання, що використовуються тощо.</p>
<p>Забезпечення академічної доброчесності</p>	<p>Забезпечення запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників закладу вищої освіти та здобувачів вищої освіти реалізується через політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, регулюється такими документами ХНЕУ ім. С. Кузнеця: Кодекс академічної доброчесності; Кодекс професійної етики та організаційної культури працівників і здобувачів вищої освіти ХНЕУ ім. С. Кузнеця; Положення про комісію з питань академічної доброчесності ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Перевірка наукових праць науково-педагогічних працівників Університету та здобувачів вищої освіти здійснюється за допомогою інтернет-сервісів на основі відкритих інтернет-ресурсів та системи StrikePlagiarism.com, що діє на підставі Ліцензійного Договору про надання права користування антиплагіатним програмним забезпеченням.</p>

Пояснювальна записка

Матриця відповідності визначених Стандартом (за наявності) компетентностей дескрипторам НРК та матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей представлені в Таблицях 1 і 2.

Таблиця 1

Матриця відповідності визначених компетентностей дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей за НРК	Знання ЗН1 Концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності	Уміння/навички УМ1 Спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики УМ2 Започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності УМ3 Критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей	Комунікація К1 Вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому К2 Використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях	Відповідальність і автономія ВА1 Демонстрація значної авторитетності, інноваційності, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, постійна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності ВА2 Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення
	Загальні компетентності			
ЗК1	ЗН1	УМ3		
ЗК2	ЗН1	УМ1, УМ2	К1	
ЗК3			К2	ВА2
ЗК4	ЗН1	УМ3	К1	ВА1, ВА2
ЗК5	ЗН1	УМ1		ВА2
ЗК6		УМ1	К1, К2	ВА1
ЗК7		УМ1, УМ2	К1	ВА1
ЗК8		УМ3	К1	ВА1, ВА2
ЗК9	ЗН1	УМ1	К1, К2	
Спеціальні (фахові) компетентності				
СК1	ЗН1	УМ1		ВА1
СК2	ЗН1	УМ1, УМ3		
СК3	ЗН1	УМ1, УМ2	К1	ВА1
СК4		УМ1	К1, К2	ВА1
СК5		УМ2	К1	ВА1
СК6		УМ2, УМ3	К1, К2	
СК7	ЗН1	УМ1, УМ2		
СК8	ЗН1	УМ3	К2	ВА1, ВА2
СК9		УМ1, УМ2	К1	ВА1
СК10		УМ3	К1, К2	ВА1
СК11		УМ2, УМ3		ВА1, ВА2
СК12	ЗН1	УМ1, УМ2	К1	ВА1

Матриця відповідності визначених результатів навчання, компетентностей та освітніх компонентів

Програмні результати навчання	Інтегральна компетентність																				
	Загальні компетентності									Спеціальні (фахові) компетентності											
	ЗК1	ЗК2	ЗК3	ЗК4	ЗК5	ЗК6	ЗК7	ЗК8	ЗК9	СК1	СК2	СК3	СК4	СК5	СК6	СК7	СК8	СК9	СК10	СК11	СК12
PH1			OK1, OK6			OK1, OK6			OK5	OK1, OK6											
PH2	OK2	OK8								OK2, OK8					OK2						
PH.3		OK3		OK3	OK3						OK3				OK3						
PH4						OK3												OK7, OK8			
PH5	OK7	OK3, OK8					OK1, OK3				OK1, OK6, OK7, OK8			OK3, OK8					OK3		
PH6						OK3, OK4			OK3			OK4		OK3, OK8				OK3			
PH7					OK2										OK2						
PH8		OK4, OK7			OK8										OK8	OK4, OK7	OK7				

Програмні результати навчання	Інтегральна компетентність																				
	Загальні компетентності									Спеціальні (фахові) компетентності											
	ЗК1	ЗК2	ЗК3	ЗК4	ЗК5	ЗК6	ЗК7	ЗК8	ЗК9	СК1	СК2	СК3	СК4	СК5	СК6	СК7	СК8	СК9	СК10	СК11	СК12
PH9		OK3		OK3				OK4									OK3				OK4
PH10								OK4			OK4										
PH11				OK3														OK3			
PH12	OK3, OK4							OK7	OK5				OK5	OK5, OK8				OK3, OK5	OK7		
PH13								OK4, OK7												OK7	OK8
PH14							OK4			OK3									OK3	OK4	
PH15	OK1, OK6	OK1, OK6				OK1, OK3, OK6, OK7, OK8			OK5, OK7		OK1, OK3, OK5, OK6, OK7										

Гарант ОНП «Фінанси, банківська справа та страхування»

Олег КОЛОДІЗЄВ

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-наукової програми «Фінанси, банківська справа та страхування»

Назва структурного/функціонального підрозділу	Дата, підпис
1. Завідувач відділу аспірантури і докторантури	
2. Керівник відділу забезпечення якості освіти	
3. Завідувач кафедри митної справи та фінансових послуг	
4. Проректор з навчально-методичної роботи	
5. Перший проректор	

РЕЦЕНЗІЯ

зовнішнього стейкхолдера
на освітньо-наукову програму "Фінанси, банківська справа та страхування"
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
зі спеціальності 072 "Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок"
Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця

Освітньо-наукова програма "Фінанси, банківська справа та страхування" третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти підготовлена професорсько-викладацьким колективом Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (далі – ХНЕУ ім. С. Кузнеця) є оновленою конкурсною програмою підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня вищої освіти, що ґрунтується на принципах студентоцентрованого та компетентнісного підходів.

Рецензована програма підготовки фахівців третього рівня вищої освіти - докторів філософії в галузі знань 07 Управління та адміністрування за спеціальністю 072 "Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок" підтверджує актуальність та її доцільність в ХНЕУ ім. С. Кузнеця на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у відповідності до зміни назви спеціальності (Постанова КМУ від 16.12.2022 р № 1392) і розширення її предметної області.

Розглядаючи програму, слід зазначити, що вона враховує нові вимоги щодо переходу на компетентнісний підхід підготовки фахівців відповідно до вимог Законів України "Про освіту", "Про вищу освіту", Національного класифікатора України: Класифікатор професій (ДК 003:2010), Національної рамки кваліфікацій, затвердженої КМУ.

Загальний обсяг освітньо-наукової програми становить 55 кредитів ЄКТС і включає всі види аудиторної та самостійної роботи студентів, педагогічну практику та час, відведений на контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу.

Структура програми та освітніх компонентів є логічною та послідовною, містить необхідні можливості для створення конкурентного освітнього середовища для здобувачів третього рівня вищої освіти, на базі ступеня магістра, з метою формування загальних та фахових компетентностей на відповідному рівні у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

Якість змістовної складової навчального плану підготовки фахівців, яка містить всі необхідні освітні компоненти в розрізі обов'язкових та вибіркових складових, не викликає сумнівів і корелює зі структурно-логічною схемою.

Опис предметної області є комплексним, враховує розширення її предметної області і всі складові спеціальності, зокрема, створює необхідне підґрунтя для забезпечення фундаментальної теоретичної та практичної підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів, здатних реалізувати себе на ринку праці та вирішувати складні завдання, що сприяє їх міжнародному визнанню через реалізацію можливостей вільного доступу до працевлаштування.

Предметна область включає широкий перелік загальнонаукових та спеціальних методів наукового дослідження, фахових методик, технологій (FinTech), а також інструментів, що дозволяють досягти запланованого результату в освіті.

Змістовне наповнення та опис програми підготовки PhD базується на реалізації підходу до безперервного вдосконалення професійної компетентності фахівців у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, які здатні забезпечити розвиток "м'яких навичок" (вміння вести дискусії та публічні виступи, спілкуватися з колегами та керівниками, міжособистісна комунікація, вести переговори, робота в команді, тайм-менеджмент, креативність, вміння організовувати та проводити заняття, писати грантові заявки тощо), розробляти проекти з перспективою на майбутнє, розробляти проекти та враховує як професійні інтереси зовнішніх стейкхолдерів, так і досягнення соціальної складової розвитку громадянського суспільства.

Вміння опрацьовувати великі обсяги інформації, як статистичної, так і фінансової, аналізувати міжнародні стандарти з підтвердженням рівня володіння іноземною мовою є своєчасним та відповідає сучасному європейському напрямку розвитку країни та її фінансового ринку.

Оновлені результати моніторингу ринку праці щодо сучасних змін освітніх потреб стейкхолдерів свідчать про необхідність постійного підвищення професійної компетентності випускників у сфері фінансів, банківської справи та страхування, а також підтверджують нагальну потребу в підготовці фахівців не лише з вищою освітою, а саме докторів філософії, які здатні в подальшому розробляти наукові проекти та визначати адекватні сценарії розвитку національної економіки.

В цілому ми підтримуємо зусилля ХНЕУ ім. С. Кузнеця щодо підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів за освітньо-науковою програмою "Фінанси, банківська справа та страхування" третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 072 "Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок", шляхом отримання майбутніми докторами філософії програмних результатів навчання, які ґрунтуються на компетентнісному підході та поділяють філософію визначення вимог до фахівця, що є основою Болонського процесу.

Впровадження європейських стандартів та принципів забезпечення якості освіти з урахуванням сучасних вимог ринку праці забезпечує сприяння національному та міжнародному визнанню кваліфікацій, здобутих в Україні.

Проректор Вищої державної техніко-
економічної школи імені Броніслава
Маркевича в Ярославі (Республіка Польща)

PROREKTOR
ds. studenckich
prof. ncz. dr hab. inż. Ryszard Puкала
Пукала Ришард

10.01.2023

REVIEW

external stakeholder

of educational and scientific program "Finance, banking and insurance"
third (educational and scientific) level of higher education
for specialty 072 "Finance, banking, insurance and stock market"
of Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics

The educational and scientific program "Finance, Banking and Insurance" of the third (educational and scientific) level of higher education prepared by the professor-teaching team of Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics (hereinafter - S. KUZNETS KhNUE) is an updated competitive program for training specialists of the educational and qualification level of higher education, based on the principles of student-centered and competence-based approaches.

The reviewed program for the training of specialists of the third level of higher education - doctors of philosophy in the field of knowledge 07 Management and Administration, specialty 072 Finance, banking, insurance and stock market confirms the relevance and feasibility of the program at S. KUZNETS KhNUE at the third (educational and scientific) level of higher education in accordance with the change in the name of the specialty (Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 1392 of 16.12.2022) and the expansion of its subject area.

Considering the program, it should be noted that it takes into account the new requirements for the transition to a competency-based approach to training in accordance with the requirements of the Laws of Ukraine "On Education", "On Higher Education", and the National Classifier of Ukraine: Classifier of Occupations (DK 003:2010), the National Qualifications Framework approved by the Cabinet of Ministers of Ukraine.

The total volume of the educational and scientific program is 55 ECTS credits and includes all types of classroom and independent work of students, pedagogical practice and time allocated for quality control of students' mastering of program material.

The structure of the program and educational components is logical and consistent, contains the necessary opportunities to create a competitive educational environment for applicants for the third level of higher education, based on a master's degree, in order to form general and professional competencies at the appropriate level in the field of finance, banking, insurance and the stock market.

The quality of the content component of the curriculum, which contains all the necessary educational components in terms of mandatory and elective components, is beyond doubt and correlates with the structural and logical scheme.

The description of the subject area is comprehensive, takes into account the expansion of its subject area and all components of the specialty, in particular, creates the necessary basis for providing fundamental theoretical and practical training of scientific and scientific-pedagogical personnel capable of realizing themselves in the labor market and solving complex problems, which contributes to their international recognition through the implementation of opportunities for free access to employment.

The subject area includes a wide range of general scientific and special research methods, professional techniques, technologies (FinTech), as well as tools that allow to achieve the planned result in education.

The content and description of the PhD program is based on the implementation of an approach to continuous improvement of the professional competence of specialists in the field of finance, banking, insurance and the stock market, who are able to ensure the development of "soft skills" (ability to conduct discussions and public speaking, communicate with colleagues and managers, interpersonal communication, negotiation, teamwork, time management, creativity, ability to organize and conduct classes, write grant applications, etc.

The ability to process large amounts of information, both statistical and financial, to analyze international standards with proof of foreign language proficiency is timely and in line with the current European direction of development of the country and its financial market.

The updated results of the labor market monitoring on the current changes in the educational needs of stakeholders indicate the need to constantly improve the professional competence of graduates in finance, banking and insurance, and also confirm the urgent need to train specialists not only with higher education, but also doctors of philosophy, who are able to further develop research projects and determine adequate scenarios for the development of the national economy.

In general, we support the efforts of S. KUZNETS KhNUE to train scientific and scientific-pedagogical personnel in the educational and scientific program "Finance, banking and insurance" of the third (educational and scientific) level of higher education in the specialty 072 "Finance, banking, insurance and stock market" by providing future doctors of philosophy with programmatic learning outcomes based on a competency-based approach and sharing the philosophy of defining the requirements for a specialist, which is the basis of the Bologna process.

The implementation of European standards and principles of quality assurance in education, taking into account modern labor market requirements, ensures the promotion of national and international recognition of qualifications obtained in Ukraine.

Vice-Rector for Student Affairs
of Bronislav Markevich State University
of Technology and Economic in Jaroslav
(Republic of Poland)

10.01.2023

PROREKTOR
ds. studenckich
mgr. inż. Ryszard Pukala
Pukala Ryszard

